

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЕКЗАРХ АНТИМ I“

6100 Казанлък, ул. „Св. Климент Охридски“, № 2
канцелария: тел. 0876 879 948
e-mail: info-2400264@edu.mon.bg, www.antim1.com

Приложение № 2
съгл. Заповед № 3017/13.09.2024 г.

Утвърждавам:

Радяна Стефанова,
Директор на СУ „Екзарх Антим I“, гр. Казанлък

ЕДИННИ УЧИЛИЩНИ ПРАВИЛА ЗА ДЕЙСТВИЕ В СЛУЧАИ НА ТОРМОЗ СРЕД УЧЕНИЦИТЕ В СУ „ЕКЗАРХ АНТИМ I“, ГР. КАЗАНЛЪК

Единните училищни правила са създадени във връзка с прилагане на Механизма за противодействие на училищния тормоз в СУ „Екзарх Антим I“, гр. Казанлък. Те са неизменна част от превантивните дейности, които се предприемат на ниво училище. Тяхната цел е прилагане на цялостен училищен подход за недопускане на тормоз и прояви на насилие сред учениците и бързо и ефективно справяне с проявленията на такива.

Правилата са разработени на базата на:

- направената оценка и анализирането на проблема, свързан с наличие и прояви на тормоз сред учениците;
- набраните предложения от страна на ръководството на училището, класовете, учителите, непедagogическия персонал;
- сътрудничеството с експерти по проблема, родители и институции/ организации, свързани с проблемите на безопасността на децата и тяхното физическо и психическо благополучие.

Правилата съблюдават следните **принципи**:

- Нетолериране и нетърпимост на тормоза и насилието в СУ „Екзарх Антим I“, гр. Казанлък.
- Ангажираност от страна на всички възрастни в училище.
- Стремение към формиране на училищна общност, култура на социално компетентно поведение от страна на всички участници в училищния живот и взаимно уважение.

- Строги граници, които индикират неприемливото поведение, водещо към прояви на тормоз и насилие и прилагане на съответни мерки при преминаването на тези граници.

Правилата гласят следното:

1. В СУ „Екзарх Антим I”, гр. Казанлък всички участници в училищния живот се уважават взаимно (ученици, учители, ръководство, родители, непедагогически персонал).
2. Всички дават най-доброто от себе си, за да поддържат позитивен психологически климат и конструктивни отношения в дух на взаимно разбиране, сътрудничество и толерантност.
3. Всички в училище изпълняват съвестно и отговорно своите конкретни ангажименти по превенцията и справянето с насилието и тормоза в училище
Те са следните:

I. Задължения на персонала на училището

1. Педагогически съвет

- Приема настоящите правила, като част от Правилника за дейността на училището

2. Координационен съвет

- Планира, проследява и координира дейностите за справяне с тормоза на равнище училище;
- Обобщава резултатите от оценката на тормоза в началото и в края на учебната година и запознава заинтересованите страни с обобщените резултати;
- Обобщава предложенията на класовете и изготвя общоучилищни правила и ценности;
- Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на тормоз;
- Прави мотивирани предложения до директора с цел подобряване на работата;
- Подпомага класните ръководители с материали и консултации, съдейства за организирането на периодични обучения на учителите по темата за насилието и тормоза

3. Педагогически съветник

- Член е на Координационния съвет за противодействие на тормоза в училище;
- Съдейства на класните ръководители при извършване на оценката на тормоза в училище;
- Отговаря за воденето и съхранението на Дневника за регистриране на случаите на тормоз и съпътстващата документация;
- Участва в екипите за работа по случай и разработва програми за работа с деца в риск

4. Класни ръководители

- В началото и в края на учебната година извършват оценка на тормоза между учениците в класа по методика, определена от Координационния съвет;
- Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на насилие и тормоз;

- В началото на годината провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието. С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при прояви на насилие. Постерите с приетите ценности, правила и последици се поставят на видно място в класната стая.

- В плана на класа планират провеждането на дейности, свързани с формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие;

- За всеки случай на насилие или тормоз попълват протокол, който предават на педагогическия съветник;

- Участват в работата на екипа, сформиран по конкретен случай на ученик от класа;

- Информират родителите в началото на всяка учебна година за Механизмът за противодействие на тормоза в училище, както и за приетите Единни правила за действие в случаи на тормоз сред учениците. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище;

- Информират родителите при всяка проява на тормоз, в които детето им е участник и за предприетите от училището мерки

- Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, МКБППМН и др. Информират учениците за Националната телефонна линия за деца **116 111**.

5. Всички учители, които не са класни

- Включват темата за насилието и тормоза в учебни единици, при които това е възможно;

- Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ;

- Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз между учениците;

6. Дежурни учители

- Стриктно спазват утвърдения от директора график за дежурство;

- Реагират според утвърдените процедури в ситуации на тормоз по време на дежурството. Оказват съдействие на охраната при установени от тях нарушения на ученици и докладват на училищното ръководство, като попълват протокол, отразяващ инцидента;

- Докладват на училищното ръководство за всеки случай на тормоз.

7. Непедагогически персонал

- Полагат грижи за предотвратяване на прояви на насилие и тормоз в училищни помещения, за които отговарят;

- Познават основните принципи на действие в ситуации на тормоз и ги прилагат;

- Не допускат прояви на тормоз и насилие и съобщават за тях на класен ръководител, заместник-директор, директор

2. Родители:

- Провеждат задълбочени разговори по темата за тормоза и насилието със своите деца.

- Следят за признаци на упражнен тормоз и насилие над децата си.

- Незабавно уведомяват училищните власти, ако станат свидетели на проява тормоз и насилие.

- Активно се включват в мероприятията, организирани на ниво клас и на ниво училище във връзка с превенцията на тормоза и насилието.
- Участват в тематични родителски срещи, форуми и други училищни и извънучилищни дейности.
- Отправят предложения и при възможност подпомагат ресурсното осигуряване на прилагането на Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

II. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на тормоз

Всеки учител или служител, станал свидетел на ситуация на тормоз, или за която е получил сигнал /от ученик, родител или друг служител от училището/ е длъжен да се намеси, за да прекрати ситуацията на тормоз.

Действия при разрешаване на установен училищен тормоз между учениците в СУ „Екзарх Антим I”

(1) Разграничаване на случаите, когато не се касае за тормоз, а само за игра или приятелско премерване на силите между учениците. За целта е необходимо да се наблюдава поведението на учениците, включително и на тези, които само присъстват без активно да участват. По-голямата част от ситуациите на тормоз следва да бъдат овладени от учителите, а някои от самите ученици. Всяка намеса изисква внимателна преценка за ситуацията и нейната тежест.

1. Прекратяване на ситуация на тормоз:

а) задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал (от ученик, родител или друг служител от училището):

б) в случай на физически тормоз учениците трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно;

в) изясняване на случилото се и обсъждане на причините за насилието да се случи на по-късен етап.

г) учителят ясно трябва да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.

д) фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към учениците-свидетели на тормоза, към средата, а не към участниците в ситуацията на насилие;

2. Реакции спрямо ученика, който е упражнил тормоз:

а) при първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда се прилага от класния ръководител или педагогическия съветник подходът за възстановяване на щетата.

б) подходът за възстановяване на щетите изисква време и по-задълбочен разговор с ученика. За възстановяването на щетата класният ръководител разговаря с ученика, а ученикът сам избира и решава как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово решение трябва да се съгласи и ученикът, който е бил потърпевш от тормоза. След изясняване на ситуацията и постигане на договорка, класният ръководител за определен период от време проследява поведението на ученика и дава обратна връзка / Класният ръководител описва ситуацията писмено в „Протокол за отговор на насилие” (Приложение №2.1)/;

3. Реакции спрямо ученика, което е обект на тормоз:

а) работата с ученици, които са обект на тормоз, е насочена към формиране у тях на умения за справяне с подобно поведение.

б) класният ръководител говори с ученика, по възможност още същия ден, за да разбере какво точно се е случило като се подчертава поверителността на разговора и се споменава кои ще бъдат уведомени за случилото се.

в) класният ръководител наблюдава ученика в следващите дни, за да се увери как се чувства и при необходимост отново разговаря с него.

4. Реакции спрямо наблюдателите:

а) класният ръководител изтъква учениците, които са се намесили в защита на ценностите на училището. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.

б) класният ръководител насърчава учениците за грижа спрямо тормозения ученик.

Всяка ситуация на тормоз трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя/служителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден „Протокол за отговор на насилие“ (Приложение №2.1). Той се предава на психолога, който го съхранява. При повтарящи се случаи на ученици, упражнили тормоз, те се регистрират в Дневника за регистриране на тормоз.

(2) Училищна система за насочване към други служби:

1. Психологът създава дневник в училището за регистрираните случаи на тормоз между учениците.

2. Всяка ситуация на тормоз се регистрира и описва с цел да се проследи развитието на случая във времето и да се планира подходяща интервенция. Регистърът съдържа следните реквизити: „дата“, „какво се е случило – кратко описание на случая“, „кога се е случило“, „участници“, „служител, регистрирал ситуацията – име и подпис“, „предприети мерки“, „отговорни участници, които са информирани (институции, органи, родители“, „как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои“. Този дневник се съхранява на достъпно място при педагогическия съветник.

3. Класните ръководители следят вписаните в дневника случаи и предприемат съответни мерки като взаимодействат с родителя на ученика, с учители и с педагогическия съветник/психолога.

4. В случаите, при които поведението на детето се отличава с изразени агресивни прояви, снижен контрол върху гнева, склонност да разрешава конфликтни ситуации с насилие, Координационният съвет предлага на директора да бъде потърсено съдействие от страна на Отдел „Закрила на детето“, Местната комисия борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, полицията и всички останали участници в мултидисциплинарния екип по силата на координационния механизъм.

ПРОТОКОЛ за отговор на насилие № ...../.....

№	Трите имена на ученика	Клас	Класен ръководител

Дата....., час.....

Описание на ситуацията:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Предприети мерки

.....
.....
.....
.....

Коментар :

.....
.....

Подпис: .....